

L' ART DEL PAGÈS

CONFERENCIAS AGRÍCOLAS

Lo dia 5 del corrent continuaren las Conferencias agrícolas familiars comensadas lo dimars anterior en l' Institut agrícola catalá de Sant Isidro, baix la presidencia de don Anton Cebriá Costa.

En lo tema posat á discussió y que versava sobre 'ls límits de la invasió filoxérica en Espanxa hi prengueren part los senyors Lleó. Rubio, Bertran, Mir, Tarrés y Tobella.

Entre 'ls que feren ús de la paraula y després de donadas explicacions generals sobre la marxa de la invasió de la plaga en la Península Ibérica, se particularisá la discussió á Catalunya, entrantse per incidència en las circunstancias que reuneixen las vinyas plantadas en terrenos arenosos pera la resistencia y 'ls resultats obtinguts ab los ceps conreuhats en los mateixos y com aixó entrés de plé en la segona part del tema, á causa de la hora avansada, se suspengué la discussió fins lo dimars vinent qual discussió verà sobre 'l tema *Dels medis que avuy dia convindria adoptar atesas las circunstancias especiales del pais* donat l' estat actual de la invasió filoxérica.

Feren us de la paraula 'ls senyors Mir, Tarrés, Salvanyá, Martí, Rubio y 'l senyor President don Cebriá

Costa, aquest pera resumir tot lo que s' havia dit en las sessions anteriors respecte á la marxa que ha seguit la plaga en la Península Ibérica, trayent com á consecuen- cia final que la invasió de la plaga en la provincia de Bar- celona ocupava ja una extensió superficial de 300 kiló- metres quadrats que limitan lo riu Tordera, Mar Mediter- rani y carretera d' Arellys á Sant Celoni formant una especie de quadrilatero y que 'ls obstáculos naturals s' ha- vían retrassat la marxa, pero no oposat á son pas, aixís com que 'ls medis fàcils ó rúpits de comunicació havían sigut una de las causas de sa progressiva marxa d' uns 10 á 15 kilómetres per any en las regions catalanas inva- didas.

AGRICULTURA PRÁCTICA

UNA NOVA INDUSTRIA RURAL Á CATALUNYA

CONREU DE LA REMOLATJA SUCRERA Á VICH

L' any passat donárem compte de las probas fetas en la comarca de Vich y dels resultats obtinguts ab lo con- reu de la remolatja sucrera en la mateixa. Avuy que aixó ha vingut á instalar una nova industria rural á Catalun- ya, pera lo cual s' ha constituït una societat, aném á continuar tots los datos que hem pogut adquirir en la lo- calitat fins á la organisació definitiva de dita explotació en la citada comarca, fent avans una mica d' historia.

La elaboració del sucre de la remolatja com á negoci, feya 3 ó 4 anys ocupava l' atenció del germans senyors Anglada Serrarica de Vich y del senyor Poqui pagés de

Manlleu, punts productors de cereals, qual cultiu car y costós, va esser causa de que dits senyors se preocupessin en substituhirlo d' una manera ó altra, tant en lo regadiu com en lo secá, ab lo de la remolatja sucrera, que 'l cregueren mes ventatjós, com ho seria sens dubte també en altres comarcas, com las del Ampurdá, Urgell, etc.

Una vegada obtinguda la planta, necessitavan aparells pera la elaboració del producte y s' enguinyaren, com Deu los hi dona á entendre millor, pera obtenir son primer sucre de bastant bona qualitat y en bastanta quantitat pera poder empendrho com industria rural. Obtingut aixó, aumentaren las dificultats pera desentrotllarla, fins y á tant que 's formá una Societat de Propietaris ab capital suficient pera una verdadera explotació en deguda forma, composta dels senyors D. Trinitat de Foncuberta, Albó y Poquí que enguany plantará unas 25 ó 30 quarteras en terreno de secá, capassas pera produhir uns 6,000 quintás de remolatja pera elaborar.

La fábrika 's construhirá al costat de la estació de Manlleu, línea de Sant Joan de las Abadesas, la qual segons se diu, será suficient pera elaborar uns 2,000 kilograms diaris de sucre treballant un centenar de dias al any, com acostuman á treballar en aquesta mena d' industria y será moguda per medi d' una máquina de vapor.

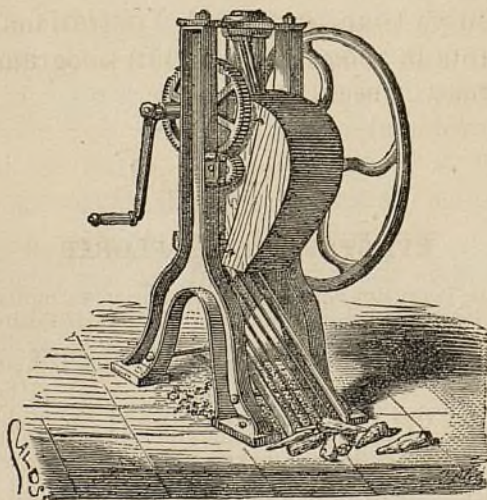
A primers del mes de Mars vinent ja 's plantarán ditas 25 ó 30 quarteras de terra ab la llevor de remolatja sucrera, puix sabut es que aquesta no es igual á la ferretjera que ja cultivan pera 'l bestiar en la avans dita comarca.

No hi ha dubte que si es possible vencer los obstacles, tant agrícolas com industrials que s' oposin á la realisa-

ció d' aquesta gran idea, la plana de Vich entera trovará un medi fácil pera produhir molt mes que dedicantse al conreu de blats, ab lo qual, si bé se contés, se 'n surt sempre ben tornador, sinó á pérdua.—T.

MAQUINA PERA DESGRANAR LO BLATDEMORO Ó MORESCH

Aquesta es una de las operaciones que en las pagesías acostuma á practicarse generalment en los dias de mal temps, de plujas ó en aquells en que es impossible ficarse á las terras per causas imprevistas, ocupant d' aquesta manera la gent de que 's disposa.

Desgranadora de blatdemoro.—(Figura 147)

Las eynas de que 's val lo pagés pera desgranar lo blatdemoro, son no solzament ben conegudas de tothom, sino que qualsevol es mes ó menos bona pera 'l cas. D'

aquí que sigan tants los sistemas empleats pera aixó y que no vinga á tom parlar d' ells, puix nos proposém donar á coneixer la que porta 'l nom de «Desgranadora del blatdemoro», pera 'ls que 'n cullin en gran abundancia.

Aquesta, (Fig. 147), es una de las máquinas caseras que ompla perfectament l' objecte á que está destinada, aixó es: traure 'ls grans de la panotja ó fusada sense aixafarlos ni deixarnhi un, siga aquesta mes grossa ó molt petita, es á dir: desgranarla deixant l' espigot net y sencer á un costat y 'l grá al altre.

Pera refermar lo que acabém d' indicar, bastará dir que son las que han tingut mes aplicació á Espanya, tant per sa senzillesa com per la molta feyna que fan, supost que dos homes desgranen de 4 á 6 fanegas per hora, mentres l' un va tirant panotjas y l' altre dona voltas á la manivela. Tota la máquina pesa 112 kilógrams y 's ven á casa Pfeiffer á 700 rals.

VARIETATS

EFFECTES DEL PA FLORIT

Es sabut que 'l consum del pá florit ha causat en molts casos vómits y fins la mort. Lo cas següent publicat entre altres análechs per Meguin en un setmanari agrícola de Viena vé á confirmar las qualitats verinosas de tal pá. Una fornada de pá s' havia repartit entre 'ls individus d'un regiment d' húsars acantonat en Oran (Alger); y á las 48 horas d' haver sortit del forn estava cubert aquest pá d' una espessa floridura, negra en uns punts y ataronjada en altres; per qual rahó fou rebutjat per la tropa, però alguns individus l' havian donat á sos cavalls que al poch temps d' haver menjat apenas mitx kilógram presentaren senyals d' envenenament, com cólich, accés de desvaneixement, somnolencia, etc.

Examinat lo pá per personas peritas resultá al microscopi que la floridura peluda de color de suije era 'l *escophora nigrans*, y l' altra ataronjada 'l *oridium aurivum*. L' exámen va fer constar ademés que los esporos d' aquestos bolets provenian ja de la farina, que avans de la panificació estava de consegüent averiada. Meguin atribueix á las dues especies qualitats igualment verinosas.

NOTICIAS

Malaltia de las patatas.—M. Carlier, antich prefecte de policia á Fransa, á qui 's deuen probas agrícolas molt interessants, ha consignar, fundat en la experiencia, que, contenint la patata, segons los análisis químichs de M. Payen, mes potassa que cap de las altres llegums conegudas, la ha preservat enterament del mal del modo següent:

1.er Colocant una mica de cendra al voltant de las patatas al temps de plantarlas.

2.ª Escullint pera son conreu un terreno femat ja d' alguns anys, ab preferencia á altre acabat d' adobar.

3.^r Plantant patatas tardanas ab preferencia á las primerencas.

4.^t No valentse de terrenos humits ó molls.

Los tres últims medis los justifica la experiencia per si sola, y 'l primer, además d' aixó, l' abona l' observació de que, com la patata conté molta part de potassa, portantne la cendra també molta, si se li suministra á la patata 's coloca en son element natural.

Direcció de la sembra del grá.—Un agricultor inglés anuncia, com resultat de cuydadas probas y observacions, la conclusió de que cuan lo grá es sembrat en la direcció d' Est á Oest, lo producte es molt major que cuan la sembra 's fa de Nort á Sur, porque en lo primer cas lo sol brilla á través de las rengleras, mentres que en lo segon, cada renglera forma una especie de mur que dona sombra á la següent.

Farina d' os.—A nostres criadors de bestiar los hi convé saber que pera la alimentació del mateix s' emplea desde fa molt temps en Alemany, ab éxit cada vegada mes satisfactori, la farina d' os.

També á Italia han comensat las probas d' aquesta nova aplicació, y segons assegura 'l doctor Cárles Polenghi, posseheix una badella de set mesos, á la cual no alimenta mes que ab certa quantitat de polvos d' ossos havent alcanstat l' animal tan gran desentrotllo, que cap altre l' iguala, sobre tot en son armassó osseo.

De las probas que venen realisantse resulta que 'l millor sistema d' aprofitament d' aquesta farina consisteix en barrejarla ab aygua pera la primera edat, y després tirarhi alguns grapatx de dita pols en cada pinso, y d' aquest modo los resultats son verdaderament prodigiosos.

Un fenómeno de la producció viticola.—La estadística oficial d' Italia sobre la producció de vins, dona un total en 1883 de 28.537,000 hectólitres, ó siga, un hectólitre per habitant. Donchs bé, á Fransa y á Espanya succeheix lo mateix, la primera ab sos 36.000,000 hectólitres y la segana ab 17.000,000, han produhit també un hectólitre per habitant.

TARONJAS

Alcira.—Continúa essent desfavorables y fins ruinosos los preus que logra la taronja en los mercats extranjers. Concretantnos als d' Inglatera, y entre ells al de Liverpool, en sols los dias 26, 28, 29 y 31 s' importaren 30,000 caixas aproximadament d' aquell fruyt procedent de Valencia, alcansant ja las caixas introduhidas del mateix origen desde 'l primer d' octubre á 349,529 cantitat que excedeix en 4,570 á las importades en igual período del any 1882 á 1883.

Si á aquesta aglomeració de fruyta s' afegeix lo cambi climatològich darrer, qual influencia s' ha fet sentir ab mes intensitat en las nacions septentrionals d' Europa y América, lo que determina forsosament un menor consum, y 's té en compte 'l mal estat en que per aquella y altrás causas arriba la taronja á son destí, fins lo punt de que sa clasificació no passa de tercera, no sorpendrá á ningú que 'ls preu s' hajan ressentit fins lo punt de variar las 420 de $\frac{6}{16}$ á $\frac{11}{16}$; las 490 de $\frac{6}{16}$ á $\frac{7}{16}$, y las caixas llargas de 9 á 12. En cambi, lo consum interior manté forta demanda de fruyta cayguda y rebuig, que 's coloca, segons classes, al voltant de 2 $\frac{1}{2}$ y 3 rals arroba, essent solicitada ab afany.

Lo endarrerit de la estació, la carencia d' altres fruyts y la circumstancia d' estar avansada la estracció de la actual cullita, permet esperar millorin los preus tan aviat passin las circunstancias que han determinat sa forcosa baixa en los mercats extranjers.

Los catálechs y revistas acusan grans arribadas de llimonas de la cullita de Palermo, Messina y Nápoli.

VINS

Lo negoci de vins negres atravessa un període de molta calma, com hem indicat ja repetidas vegadas en nostres anteriors Revistas.

No bastava per aixó las trabas imposadas al negoci en la Isla de Cuba, las quals l' han casi bé anulat: era menester també que 'ls mercats del Riu de la Plata, tan favorables á la rebuda de vins catalans fins fa poch, disminuissin sa demanda fins al punt de donar contra ordre en algunas á la petició de remesas, al objecte de prevenir una sobra considerable d' existencias que á mes d' allargar la calma, podrán afectar fins cert punt y en desfavorable sentit á la marxa regular y ordenada del negoci.

La menor extracció pera Ultramar ha influhit naturalment en l' augment de lo disponible pera Fransa, y com la exportació pera dit país no ha prés tampoch aquest any, encara que continua regularment sostinguda pera 'ls vins de bon color y forsa, lo vol que en anys pas ats nos complahian en ressenyar, tot aixó ha convertit per forsa l' anterior retrahiment dels culliters en desitjos de realisar las existencias.

CALENDARI DEL PAGÈS

FEBRER

REFRANS D' AQUET MES

—A la Mare de Deu Candelera (2), lo brenar li va al darrerera.—Per la Candelera, ous á la carrera.—Per la Mare de Deu Candelera, mal es lo bach que 'l sol no hi pega; allá ahont lo sol no hi pegará, casa no hi vajas á parar.—Si la Candelera plora, lo fret es tora. si la Candelera riu, lo fret es viu; plorar ó no plorai quaranta dias d' hivern hi ha.—Aygua de Febrer, órdis al paner.—Aygua de Febrer bona pél sementer.—Febrer lo curt, mes brau que un turch.—Febrer treu los órdis de bolquer.—Lo Febrer al cap ó la qua ho ha de fer.—Qui sembra pél Febrer, cullita té.—Si no plou pél Febrer, mal va 'l graner.—Si plou pél Febrer, tot va bé.—La neu de Febrer, fuig com un ca llebrer.—Mars y Febrer, carregats de flascos.—Balladas per carnestoltas, batiallas per Tots Sants.—De tart ó de primer, carnestoltas pél Febrer.—No s' ha de donar rahó al gat de que farém carnestoltas.—Per Sant Macías (24), tant de nit com de dias.—De Nadal á carnestoltas, set setmanas desimvoltas.—Per S. Romá, (28) la neu al plá.—Any de traspás (29), no 't fihis d' ell ni del de detrás.

En lo mes passat pot afegirshi lo següent refrá: ¿vols coneixe 'l Janer?, mira l' admetller.

Imprempta de «La Renaixensa», Xuclá, 13, baixos.